

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/169/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118204219
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8118204219.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: Y. I., W.. XX.XX.XXXX, F. U. T., W. G.. L. Č.. XX, právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom vo Svidníku, na ul. Sovietskych hrdinov č. 163/66, p r o t i žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, právne zastúpenému Advokátka kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Kubániho č. 16, o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, o odvolaniach žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 26.09.2018 č.k. 11Csp 71/2018 - 42 takto

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 100 eur.

Mení rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že žalobkyni sa priznáva náhrada trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 eur. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Ďalej vyslovil, že strany sporu nemajú nárok na náhradu trov konania.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 30.08.2017 č.k. 8C 51/2016 - 52 bolo žalovanému uložené zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 25.01.2013 uzavretej k zmluve o revolvingovom úvere zo dňa 25.01.2013. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka, pričom sa dospelo tiež k záveru o jej neplatnosti pre nedostatok vážnosti a určitosti vo vzťahu k zabezpečenej pohľadávke a výške zrážok. Zároveň sa konštatovala neplatnosť dohody o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi, nakoľko 5-násobne prevyšovali priemernú úrokovú sadzbu bánk. V úverovej zmluve, ktorú dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečovala, chýbala písomná dohoda o RPMN, teda náležitosť spôsobujúca bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.09.2017.

3. Základným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacich na ochranu spotrebiteľa. K tomuto záveru sa dospelo logickým a gramatickým výkladom, keďže nemožno pochybovať o tom, že týmito osobitnými predpismi v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia sú predpisy slúžiace na ochranu spotrebiteľov. Aj právna úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 a násl. Občianskeho zákonníka pôsobí ako osobitný právny

predpis. Logicky spomínané porušenie práva či povinnosti musí súvisieť s normami na ochranu práv spotrebiteľov, veď preto je nárok zakomponovaný do zákona o ochrane spotrebiteľa. Ak by zákonodarca mienil porušenie akéhokoľvek predpisu ako zákonnú podmienku pre úspešné uplatnenie daného nároku, uviedol by to v texte zákonného ustanovenia a použil by inú formuláciu, ale v zákone jasne vymedzil toto porušenie a nepoužil všeobecnú formuláciu.

4. Navyše je potrebné vychádzať aj zo systematického výkladu a v tejto súvislosti posúdiť a vyhodnotiť formuláciu celého ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a vychádzať najmä z jeho prvej vety, v ktorej je jasne uvedené, že spotrebiteľ sa môže proti porušiteľovi jeho práva alebo povinnosti ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa na súde domáhať ochrany svojho práva. Vetu tretiu tohto zákonného ustanovenia je teda potrebné vykladať aj s ohľadom na znenie prvej vety § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. V tejto súvislosti sa poukázalo na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.09.2016 vydané vo veci 6Cdo/389/2015, v ktorom Najvyšší súd SR uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

5. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadostučinenia, tú určuje voľnou úvahou súd. V tomto konkrétnom prípade sa vychádzalo zo skutočností, že obe strany uzavreli samostatnú dohodu o zrážkach zo mzdy ako legitímny zabezpečovací právny inštitút a zároveň je potrebné konštatovať, že nie je pravdivé tvrdenie v pôvodnom rozsudku o tom, že by v dohode absentovala výška zrážok. Za relevantné sa považovalo len posúdenie spornej dohody ako neprijateľnej zmluvnej podmienky a nie záver o jej absolútnej neplatnosti podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, keďže, ako už bolo skôr uvedené, musí ísť o porušenie práva spotrebiteľa podľa osobitných noriem slúžiacich na ochranu jeho práv. Irelevantný je tiež záver o bezúročnosti úveru, pretože ten súvisí s úverovou zmluvou a nie dohodou o zrážkach zo mzdy a to sa týka aj záveru o absolútnej neplatnosti dohody o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi.

6. Vo veci sa zobralo do úvahy to, že žalovaný neporušil závažným spôsobom práva žalobkyne ako spotrebiteľky, keďže uzatvoril s ňou samostatnú dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá má stále svoje opodstatnenie v právnom poriadku Slovenskej republiky, a to aj pri spotrebiteľských zmluvách, v súčasnosti už s určitými obmedzeniami, ktoré vyplývajú z § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z., avšak toto ustanovenie je účinné až od 01.05.2014, teda v čase uzavretia spornej dohody ešte neplatilo. Zohľadnené bolo aj vyjadrenie žalobkyne, že v samostatnom konaní sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia voči žalovanému, teda zaplata sumy, ktorú mu uhradila nad istinu úveru. Do úvahy sa vzala tiež určitá ľahkomyseľnosť správania žalobkyne, pokiaľ brala viaceré úvery a je nespravodlivé, aby pri takomto ľahkovážnom prístupe k finančným záležitostiam, zvlášť, keď jej sociálna situácia nebola neúnosná (mesačný príjem 540 eur, žiadna vyživovacia povinnosť, bývanie spolu so zaopatrenými deťmi), sa neúmerne obohacovala na úkor žalovaného, či iných veriteľov. Žalobkyňa nevytvrdela pravdivo, ak tvrdila, že inú žalobu o primerané finančné zadostučinenie nepodala. Zo strany súdu bolo zistené, že z jej strany boli podané ešte dve žaloby o primerané finančné zadostučinenie. Tvrdenie o obťažovaní zo strany žalovaného, či už SMS-kami alebo telefonátmi, žalobkyňa preukázať nedokázala. Po zohľadnení všetkých týchto skutočností za primerané pre naplnenie funkcie satisfakcie pre žalobkyňu a zároveň sankčnej funkcie pre žalovaného sa považovalo finančné zadostučinenie vo výške 100 eur. Čo do zvyšku bola žaloba ako nedôvodná zamietnutá.

7. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanoveniami § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 257 CSP.

8. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolania žalobkyňa a žalovaný.

9. Žalobkyňa napadla len výrok o trovách a tento navrhla zrušiť a v rozsahu zrušenia vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ako dôvod uviedla, že ak súd prvej inštancie priznal nárok vo výške podľa vlastnej úvahy, teda z tohto pohľadu vo výške 100 % z vlastnej úvahy, tak v takom pomere úspechu a neúspechu mal priznať aj náhradu trov konania, teda v rozsahu 100 %.

10. Žalovaný požadoval rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobkyne bola zamietnutá. Poukázal na skutočnosť, podľa ktorej na jednej strane súd prvej inštancie konštatuje, že uvedený nárok sa uplatňuje v súvislosti s porušením práva určeného na ochranu spotrebiteľa, no na druhej strane túto skutočnosť nezohľadňuje, pretože v rozsudku vydanom vo veci 8C 51/2016 Okresného súdu Prešov sa konštatuje neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy z dôvodu podľa ustanovenia § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie sa nezaoberal otázkou, či zodpovedá účelu ustanovenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z., ak spotrebiteľ multiplikuje súdne spory namiesto podania jednej žaloby. A v nadväznosti na takto každú podanú žalobu sa následne domáha zaplataenia primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobkyni predsa nič nebránilo podať jednu žalobu. Z jej strany nebol tvrdený žiaden dôvod, pre ktorý samostatné podávanie žalôb je oprávnené a potrebné. Takýto postup sa nejaví inak ako zneužitie práva. Samotná žalobkyňa pritom vypovedala nepravdivo o tom, že si na súde neuplatňuje už žiadne iné finančné zadosťučinenie. Okrem toho priznaná výška finančného zadosťučinenia je neprimeraná. Z rozsudku nevyplýva, že je potrebná práve suma 100 eur a že až jej výškou sa naplní účel sledovaný zákonom.

11. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že len odvolanie žalobkyne smerujúce proti rozhodnutiu o trovách konania je opodstatnené.

12. Vo veci samej sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

13. Všeobecným právnym predpisom upravujúcim ochranu spotrebiteľa nie je Občiansky zákonník, ale zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Vo vzťahu k tomuto právnemu predpisu aj Občiansky zákonník má povahu osobitného predpisu a vo svojich ustanoveniach len dopĺňa všeobecnú úpravu danú zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov o ďalšie osobitné ustanovenia zamerané na ochranu spotrebiteľov. Je to zrejmé z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, pričom v poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

14. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

15. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

16. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom

spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

17. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností, ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie, tento je naplnený vtedy, ak si spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinností žalobou proti dodávateľovi.

18. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

19. Vo veci 8C 51/2016 Okresného súdu Prešov sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Vo vzťahu k takto uplatnenému nároku mala žalobkyňa v konaní plný úspech. Stalo sa tak z dôvodu absolútnej neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 30.08.2017 č.k. 8C 51/2016 - 52 nadobudol právoplatnosť dňa 26.09.2017. Až právoplatným ukončením konania vo veci 8C 51/2016 bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinností umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 19.04.2018, teda v čase, keď ešte neuplynula všeobecná 3-ročná premlčacia doba vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka.

20. Žalobkyňa si bez akýchkoľvek pochybností v inom súdnom konaní úspešne uplatnila uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

21. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Aj keď zákon, ako to už bolo skôr konštatované, nevyžaduje pre vznik práva na primerané finančné zadosťučinenie, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma, v prejednávanej veci vznik ujmy na strane žalobkyne bez akýchkoľvek pochybností hrozil. Napriek neplatnej dohode o zrážkach zo mzdy, žalovaný túto dohodu použil a požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy. Takéto konanie žalovaného nemožno hodnotiť inak ako konanie odporujúce dobrým mravom. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi priamo vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa taktiež aj s prihliadnutím na postoj žalovaného vo veci vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C 51/2016, v ktorom spochybňoval dôvodnosť žaloby o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bola dlhodobo nedôvodne vystavená psychickému vypätiu a stavu právnej neistoty, a to až do doby právoplatného skončenia konania vo veci 8C 51/2016 Okresného súdu Prešov. Pritom je zrejmé, že tento stav vyvolal žalovaný, ktorý naformuloval neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy a snažil sa ju použiť na výkon zrážok zo mzdy prostredníctvom zamestnávateľa žalobkyne.

22. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a podobne. Za primerané, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, je potrebné považovať finančné zadosťučinenie vo výške 100 eur, tak ako to určil súd prvej inštancie. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne, ktorá jej vznikla konaním žalovaného, je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý pri dojednaní dohody o zrážkach zo mzdy závadne konal.

23. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok vo výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobkyni sumu 100 eur ako vecne správny potvrdil.

24. Rozhodnutie o trovách konania sa nedá považovať za správne. V danom prípade predmetom konania bol nárok žalobkyne na primerané finančné zadostučinenie. Výška uplatňovaného nároku teda bez akýchkoľvek pochybností závisela od úvahy súdu. Aj keď Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v ustanovení §142 ods. 3 OSP, uvedené neznamena, aby nová právna úprava vylučovala osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od úvahy súdu. Pri uplatňovaní nároku na primerané finančné zadostučinenie bolo povinnosťou žalobkyne v žalobe uviesť jeho požadovanú výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ustanovenia § 255 CSP. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj vtedy, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od úvahy súdu. Za takejto situácie bolo potrebné rozsudok vo výroku o trovách konania zmeniť (§ 388 CSP) a žalobkyni priznať náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Čo sa týka trov odvolacieho konania, tieto podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP boli priznané v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešnej žalobkyni.

25. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).